629/01

Den 8. oktober 2001 blev i sag nr. 55.033:

xxxxxx xx xxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har forsikring mod tab af erhvervsevne i Danica Pension, påstår selskabet pligtig at yde fortsat forsikringsdækning efter 1/12 2000 i forbindelse med et anmeldt erhvervsevnetab.

Selskabet finder ikke, at klagerens erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, hvortil kommer, at selskabet har gjort fortsat forsikringsdækning betinget af, at klageren tilkendes helbredsbetinget førtidspension.

Klageren var involveret i et færdselsuheld den 4/11 1997. Klageren pådrog sig bl.a. brud på en ryghvirvel, og selskabet har ad flere omgange ydet forsikringsdækning fra karensperiodens udløb. På baggrund af en indhentet speciallægeerklæring af 10/11 1999 nedsatte selskabet ydelserne til halvdelen med henvisning til, at man fandt, at klagerens erhvervsevne efter den 1/12 1999 alene var nedsat til mellem $^{1}/_{2}$ og $^{2}/_{3}$.

Af speciallægeerklæringen af 10/11 1999 fremgår bl.a.: "Det drejer sig om en skade sket den 04.11. 97. Skadelidte var fører af hendes fars bil, som på grund af glat føre glider ud, kører af vejen og vælter om på siden. Ulykken sker angiveligt på grund af isslag. Skadelidtes veninde sidder ved siden af - ingen af dem bærer sele. Indbringes fil Frederikssund Sygehus, hvor man hos skadelidte konstaterer en flænge i hovedet, ved ven-

stre øre, samt ved røntgen konstaterer et brud på rygsøjlen. Det drejer sig om et brud på 12. brysthvirvel af såkaldt burstfraktur-type. Skadelidte overflyttes herefter fil Rigshospitalet med henblik på den videre behandling. ... **Nuværende tilstand:** Anfører sig meget bedret efter træningen. Har fået større styrke i rygmusklerne, men har fortsat smerter ned over lændedelen, beskrives nærmest som menstruationssmerter. Må for generne tage Mandolgin dagligt. Bensymptomerne er noget aftaget, og beskrives nu mest som kramper. Får fortsat fysioterapi x 3 ugentligt, og ud over dette behandler hun sig selv med yoga, synes selv at det hjælper og har effekt af dette. **Erhvervsmæssige- og sociale forhold:** Skadelidte har haft mangeårig tilknytning til arbejdsmarkedet. Startede med at arbejde som ufaglært på fabrik, anfører at hun blev overflyttet til en udviklingsenhed, hvor hun stod for specialiserede funktioner, men hun ophørte derefter med at arbejde, da virksomheden skar ned. Hun fik børn meget tidligt og fik ikke nogen uddannelse før senere, hvor hun blev uddannet som kontorassistent. Efter uddannelsen til kontorassistent kortvarigt arbejde inden for dette fag, men faldt aldrig til i jobtypen, og arbejdede herefter som klubpædagog i 1½ år, hvilket hun på skadestidspunktet: var ved at ophøre som. Skadelidte havde en fuldtidsstilling som klubpædagog, men sagde selv op 4 dage før skaden skete, idet hun var ved at planlægge at åbne en cafe sammen med veninden, som hun i øvrigt kørte galt sammen med. Var fraskilt i nogle år før, og i forbindelse med dette havde hun tegnet sig en erhvervsudygtighedsforsikring. Har 2 børn på 10- og 12 år fra det tidligere forhold, hvoraf den ene bor hos skadelidte og den anden hos faderen. Efter skaden har skadelidte været sygemeldt og været på kommunale sygedagpenge, men ikke været i stand til at genoptage arbejdet. Planerne omkring det private engagement gik ikke. Skadelidte har nu haft en langvarig kontakt til kommunen, og man har fundet frem til, at hun skal ind i et revalideringsforløb. Snakker selv om at søge ind på psykoterapeutstudiet, evt. på lærerseminariet. Anfører sig at være bevilget revalidering af kommunen og ønsker at starte til næste studieår. Har ikke HF eller længere skoleuddannelse, og mener derfor, at det vil være nemmest at komme ind på psykoterapeutstudiet. ... **Resume og konklusion:** ... Er nu tilkendt revalideringsforløb af kommunen. Sammenfattende har der således foreligget et skadestilfælde med en ret udtalt burstfraktur af TH 12, som forekommer helt velbehandlet, og som egentlig ikke har givet sig udtryk i særlig store gener på noget tidspunkt i forløbet efter operationen. Derimod er opstået en smertetilstand i den lave lænderyg med et noget somatoformt præget smerteforløb, formentlig forværret af et ret voldsomt analgetikaforbrug i efterfor-

løbet. Er fortsat Mandolginbehandling, men dog vist nok i aftagende grad. Undersøgelsesmæssigt har det været muligt at konstatere, at skadelidte har en degenereret discus på L5, som på en noget artefaktpræget MR-scanning fremtræder helt som man vanligt ser det ved lave lænderygsdiscusdegenerationer med let infiltration i de nærtliggende endeplader. Vi har ikke kunne påvise rodpåvirkning af de lave lænderygsnerverødder. Skadelidte har en klinisk fremtoning svarende til fiksation i den nedre del af lænd og præget af lokal ømhed, men alligevel frit mobil uden tegn på neurologiske udfald og uden radikulære symptomer. Konklusivt synes den ved ulykken fremkomne fraktur således ikke at give sig udtryk i større, efterfølgende gener. Derimod har lænderygsdegenerationen kombineret med en posttraumatisk somatiseringstilstand resulteret i en betydelig inkapacitet fra den lave lænderyg. Der synes nu at være mulighed for fremgang, idet skadelidte er interesseret i et revalideringsforløb og også er tilkendt dette via kommunen, og man må formode, at dette vil løse problemet på længere sigt. ... Hvad angår erhvervsevnen skønnes denne ikke sikkert nedsat som følge af selve frakturen, men væsentligt nedsat på grundlag af det samlede billede. Hvad angår arbejdsevnen i aktuelle erhverv, er dette mere uklart, idet skadelidte faktisk havde opsagt sit ufaglærte klubpædagogarbejde, før skaden sker. Hun anfører selv, ikke at have været i stand til at varetage hverken dette eller den planlagte åbning af en cafe, og ud fra det samlede ressourcemæsssige billede, som ovenfor anført, skønnes dette nok at være en korrekt vurdering. Hvad angår den generelle erhvervsevne efter kriterier angivet i lov om social pension, skal tilstanden rent somatisk sammenlignes med det, som man ser ved en isoleret lænderygdiscusdegeneration, og dette er formentlig knapt nok til at opfylde grænsen for almindelig forhøjet førtidspension, baseret udelukkende på de helbredsmæssige forhold. Pt. er imidlertid på vej i et revalideringsforløb, og man må tilråde, at man betragter sagen som en midlertidig erhvervsevnenedsættelse, svarende til almindelig, forhøjet førtidspension med genvindelse af fuld erhvervsevne i forbindelse med gennemførelse af revalideringsforløbet."

Selskabet foranledigede klageren undersøgt af samme speciallæge den 27/9 2000, og af hans erklæring fremgår bl.a.: "**Siden sidst:** Fortsat klager over smerter i lænd og indimellem snurren ned i højre ben, hvilket har gjort, at hun fortsat er i fysiurgisk behandling. Blev siden henvist til Montebello fra fysiurgisk afdeling i Hillerød, og har været på Montebello i 1 måned i august 2000. Har nu gået til fysioterapi i næsten 2 år. Har ny-

ligt skiftet fysioterapeut. **Nuværende symptomer:** Klager fortsat over smerter i den lave lænd med snurren indimellem ned i højre ben. Har også nogle gange fornemmet snurren ud i højre arm, uden at dette har sat sig fast. Symptomerne plejer at svinde ved aflastning, men kommer ved belastning. Anfører sig hæmmet af konstante lænderygsgener. Som anført i sidste erklæring er skadelidte udredt med MR-scanning på Rigshospitalet for lænderygsgener, og man har konstateret let discusdegeneration og endepladedegeneration på 5. discus svarende til skadelidtes klageangivelse. ... **Erhvervsmæssige - og sociale forhold:** Skadelidte er som anført i sidste erklæring under indstilling til revalidering. Anfører selv i dag, at dette nu er opgivet, men modtager stadig sygedagpenge fra kommunen. Hun afventer nu et møde med pensionskontoret i kommunen. Anfører at sagsbehandleren har oplyst, at man forventer, at hun skal indstilles til førtidspension. Skadelidte har taget 2 HF-fag, afsluttet maj dette år, og hun har bestået begge fag. Skadelidte anfører, at årsagen til at hun ikke revalideres er, at kommunen mener, at hun ikke kan opfylde et revalideringskrav. Har været arbejdsprøvet, men afventer fortsat videre dialog med kommunen. Skadelidte er i mellemtiden blevet samboende. Bor sammen med selvstændig tømrer. Hun er nu gravid i 21. uge. Har som anført sidst 1 hjemmeboende barn. ... **Resume og konklusion:** Det drejer sig således om en 34-årig kvinde, som i 1997 kommer til skade, og pådrager sig ryghvirvelfraktur, som heler efter sædvanlig behandling med osteosyntese og stabilisering af bruddet. På skadestidspunktet opsagt i sin stilling som klubpædagog. Havde planer om at åbne en cafe. Efter ulykkestilfældet fortsat gener fra den lave lænderyg, hvilket foranlediger en MR-scanning, som viser en let lænderygsdegeneration på nederste discus samt behandlet på Hillerød Sygehus, hvor man finder, at skadelidte kommer ind i et uhensigtsmæssigt kronisk smertesyndrom med stort analgetikaindtag og psykologisk reaktion på ulykkestilfældet. Efterfølgende tale om revalidering samt dialog med kommunen omkring dette. Klager fortsat over uændrede smerter i den lave lænd. Har nyligt været på Montebello og fremfører god effekt af dette. Erhvervsmæssigt er skadelidte som anført fortsat på sygedagpenge og nu i følge eget udsagn i dialog med kommunen omkring førtidspensionering. Har socialt set ændret status fra aleneboende til samboende med selvstændig tømrer, og er nu gravid i 21. uge. Har yderligere 1 hjemmeboende barn. Ved den objektive undersøgelse forefindes stort set intet abnormt. Er specielt ikke øm svarende til frakturstedet, men let øm svarende til den lave lænd, som dog ikke berører bevægemønstret synderligt. Fremtræder med meget ringe objektive fund modsvarende den

subjektivt angivne, ret udtalte hæmning. Der er således ikke egentlige, konstaterbare følger efter det pågældende skadestilfælde, men nok fortsat lænderygsbesvær svarende til en lav discusdegeneration. Skadelidtes tilstand skønnes således objektivt, lægeligt set stabiliseret. Er fortsat med subjektiv smerteangivelse, hvor tilsvarende patologi ikke direkte kan genfindes ved den objektive undersøgelse. Helbredsmæssigt skønnes der ikke yderligere tiltag mulige, som kan forandre den generelle helbredstilstand, og fysioterapi skønnes ikke længere indiceret. Ud fra det rent objektivt synlige skønnes det ikke på nogen måde kontraindiceret, at skadelidte tilbagevender til almindeligt, ikke-rygbelastende erhverv - men dette står i klar kontrast til skadelidtes egen opfattelse af kapacitet og erhvervsmæssige muligheder. Umiddelbart kan tilstanden sammenlignes med, hvad man normalt ser i denne aldersgruppe med en enkeltstående lænderygsdiscusdegeneration, uden radikulaer eller neurologisk påvirkning, idet hendes tilstødende rygbrud giver ganske få kliniske symptomer. Umiddelbart skønner jeg således ikke, at der forefindes helbredsmæssige begrænsninger i et sådan omfang, at det umuliggører tilknytning til arbejdsmarkedet."

I skrivelse af 1/11 2000 til klageren anførte selskabet herefter bl.a.: "Jeg har modtaget erklæringen fra overlæge T.K. Erklæringen har været forelagt Danica Pensions lægekonsulent, der vurderer, at Deres generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen. Som begrundelse for denne vurdering lægger lægekonsulenten blandt andet vægt på, at der ikke forefindes helbredsmæssige begrænsninger i et sådan omfang, at De ikke skulle kunne bestride et ikke rygbelastende arbejde. De har derfor desværre ikke længere ret til halv udbetaling ved tab af arbejdsevne. Vi har dog valgt at forlænge Deres halve udbetaling ved tab af erhvervsevne til den 1. december 2000. Forlængelsen skal tages som et udtryk for, at vi har forståelse for, at De har brug for en omstillingsperiode. Yderligere præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 1. december 2000 er betinget af, at De bliver tilkendt en offentlig førtidspension. Størrelsen af denne skal svare til en nedsættelse af arbejdsevnen til 1/3 eller mindre (præmiefritagelse og hel udbetaling) eller til mellem 1/2 og 1/3 (halv udbetaling)."

I sin klageskrivelse til nævnet har klageren bl.a. anført, at hun nu er indstillet til pension hos kommunen.

Selskabet har i skrivelse af 2/2 2001 til nævnet fastholdt, at klagerens erhvervsevne ikke findes nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/12 2000. I skrivelsen hedder det afslutningsvis: "På baggrund af lægekonsulentens vurdering og den meget klare konklusion i speciallægeerklæringen fastholder vi, at J.M.'s [klageren] generelle arbejdsevne ikke er nedsat med halvdelen, og at hun derfor ikke opfylder betingelserne for udbetaling fra forsikringen. Vi gør derfor yderligere præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne efter 1. december 2000 betinget af, at J.M. bliver tilkendt offentlig førtidspension. Størrelsen af denne skal svare til en nedsættelse af arbejdsevnen til 1/3 eller mindre (præmiefritagelse og hel udbetaling) eller til mellem ½ og 1/3 (halv udbetaling). J.M. er ligeledes gravid og er på barselsorlov, hvilket har medført at sagen i kommunen er sat i bero. J.M.'s graviditet har ikke haft indflydelse på vores vurdering af hendes arbejdsevne."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**§ 4. Dækning ved tab af erhvervsevne. Stk. 1. Ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne.** Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse i tilfælde af midlertidig og længerevarende tab af erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde indtruffet inden det aftalte ophørstidspunkt eller tidligere fratrædelsestidspunkt. ... Forsikringsydelsen udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Den halve forsikringsydelse udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til mellem 1/2 og 1/3 af den fulde erhvervsevne. ... Danske Liv & Pension kan gøre fortsat ret til udbetaling af den fulde forsikringsydelse betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig førtidspension af en størrelse, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller mindre."

Nævnet udtaler:

Selskabet har over for nævnet - bl.a. - anført, at fortsat halv udbetaling er betinget af, at klageren bliver tilkendt en offentlig førtidspension svarende til nedsættelse af arbejdsevnen til mellem $^1/_2$ og $^1/_3$.

Af forsikringsbetingelserne fremgår imidlertid kun, at selskabet kan gøre fortsat ret til udbetaling af den fulde forsikringsydelse betinget af førtidspension [fremhævelsen foretaget her]. Selskabet kan således ikke gøre fortsat forsikringsdækning med halv udbetaling betinget af førtidspension.

Afgørende for, om klageren herefter er berettiget til fortsat forsikringsdækning efter 1/12 2000 er, om hendes erhvervsevne varigt må anses for at være nedsat med mindst halvdelen. Efter en gennemgang af sagens akter, herunder speciallægeerklæringen af 27/9 2000, finder nævnet ikke dette sandsynliggjort.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at man ikke kan gøre fortsat halv udbetaling betinget af, at klageren tilkendes helbredsbetinget førtidspension.

I øvrigt kan klagen ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard